

Sygn. akt I CSK 134/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa R. P.
przeciwko Przedsiębiorstwu R. spółka jawna w M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 kwietnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 22 października 2020 r., sygn. akt VII AGa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 października 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda R. P. od wyroku z dnia 21 grudnia 2018 r. Sądu Okręgowego w W., w którym oddalono jego powództwo przeciwko R. spółce jawnej w M., w sprawie o zapłatę.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu II instancji w całości i domagał się, na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c., uchylenia w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy, ewentualnie, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylenia w całości zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do

rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.). Tymczasem szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane.

W skardze kasacyjnej powoda jako „istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.)” powołano pytanie: „czy w przypadku zapłaty kontrahentowi kwoty zadatku z przekroczeniem terminu wskazanego w umowie przedwstępnej sprzedaży, dopuszczalne jest uznanie, iż zadatek został skutecznie zastrzeżony w rozumieniu art. 394 § 1 k.c., jeżeli strony w późniejszej umowie modyfikującej umowę przedwstępną sprzedaży oświadczą, że kwota ta została zapłacona przez kupującego tytułem zadatku, który w myśl art. 394 k.c. zostanie zaliczony na poczet ceny?”.

Skarżący nie wykazał, że sformułowane przez niego zagadnienie prawne jest istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś jego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Ponadto zagadnienia tego dotyczy m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2017 r. (V CSK 79/17, niepubl.), w którym wyjaśniono, że jeżeli strony chcą skutecznie zastrzec zadatek, którego wręczenie ma nastąpić później niż zawarcie umowy, powinny zamieścić w umowie odpowiednie postanowienie określające termin dania zadatku. To oznacza, że zadatek, który nie został dany przy zawarciu umowy, a strony nie oznaczyły w umowie jego późniejszego wręczenia, należy uznać za nieskutecznie zastrzeżony. Ten sam skutek nastąpi także wtedy, gdy strona nie da zadatku w oznaczonym terminie. Dodatkowo wskazać należy, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny ustalił, że strony w zawartych umowach uzgodniły kwestie dotyczące zadatku. Wobec takich ustaleń

faktycznych i oceny prawnej, sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie może prowadzić do przyjęcia skargi do rozpoznania.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art.398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).